

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VARNO HRANO,
VETERINARSTVO IN VARSTVO RASTLIN

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 300 13 00

F: 01 300 13 56

E: gp.uvhvvr@gov.si

www.uvhvvr.gov.si

Zatiranje ameriškega škržatka s fitofarmacevtskimi sredstvi v letu 2024

Za uspešno preprečevanje širjenja okužb s FD je nujno čim bolj znižati populacijo prenašalca ameriškega škržatka. Zatiranje ameriškega škržatka je poleg odstranjevanja okuženih trt ključni ukrep za preprečevanje širjenja FD.

Fitofarmacevtska sredstva za zatiranje ameriškega škržatka na razmejenih območjih zlate trsne rumenice so navedena v preglednici 1.

Števila tretiranj v razmejenih območjih za zadrževanje so določena po občinah in so navedena v preglednicah 2, 3 in 4.

V preglednicah 5, 6, 7, 8, 9, 10 in 11 so navedeni okvirni roki zatiranja in fitofarmacevtska sredstva.

Natančnejše roke zatiranja napove Javna služba zdravstvenega varstva rastlin na Kmetijsko gozdarskih zavodih Nova Gorica, Novo mesto in Maribor ter na Inštitutu za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije in na Kmetijskem inštitutu Slovenije. Napovedi so objavljene v prognostičnih obvestilih, ki so dostopna na spletni strani [Agrometeorološkega portala RS](#), kjer se je mogoče naročiti na prejemanje prognostičnih obvestil po elektronski pošti.

1. Fitofarmacevtska sredstva za zatiranje ameriškega škržatka na razmejenih območjih zlate trsne rumenice

Fitofarmacevtska sredstva, ki imajo dovoljenje za zatiranje ameriškega škržatka ter podatki o številu dovoljenih tretiranj, o karenci ter o datumu veljavnosti dovoljenja so v preglednici 1.

Opozarjamo, da podatki odražajo stanje na dan 18. 4. 2023, zato je potrebno pred vsako uporabo preveriti status registracije sredstev zaradi morebitnih sprememb.

Izvajalci dejavnosti morajo vsa fitofarmacevtska sredstva uporabljati v skladu z navodili za uporabo in navedbami na etiketi. Vsa sredstva, ki so dovoljena za zatiranje ameriškega škržatka, so nevarna za čebele. Zato je pomembno, da se prvo zatiranje opravi takrat, ko je trta že povsem zaključila cvetenje. Pred uporabo insekticida je treba pokositi cvetočo podrast v vinogradu oziroma na drug način preprečiti, da bi jo FFS doseglo. Pri uporabi je treba upoštevati Pravilnik o pravilni uporabi fitofarmacevtskih sredstev (Uradni list RS, št. 71/14, 28/18, 56/22 in 155/22).

Preglednica 1: Fitofarmacevtska sredstva za zatiranje ameriškega škržatka in povzetki omejitev uporabe na dan 10. 5. 2024

PRIPREVEK	AKTIVNA SNOV	ODMEREK/ HA	ŠTEVILO DOVOLJENIH TRETIRANJ V RASTNI DOBI	KARENCA (ŠT. DNI)	DATUM VELJAVNOSTI
Mospilan SG ¹ 20	acetamiprid	0,375 kg/ha	eno	42	3. 5.-2. 9. 2024
Sivanto prime	flupiradifuron	0,5 l/ha	eno	14	9. 12. 2025
Movento SC 100 ^{MU}	spirotetramat	0,7 l/ha	dve	14 ² karenca ni potrebna ³	30. 4. 2024 ⁹
Decis 2,5 EC ⁴	deltametrin	0,5 l/ha	eno ⁵ dve ⁶	14 ² karenca ni potrebna ³	15. 8. 2027
Decis EC ^{MU} 100	deltametrin	75 ml/ha	eno ⁷	7	15. 8. 2027
Mavrik EW ⁸ 240	tau-fluvalilnat	0,2 l/ha	dve	21	31. 5. 2025
Asset five ^{MU}	piretrin	0,96 L/ha	tri	7	15. 6. 2027
Flora verde ^{MU}	piretrin	1,6 l/ha	tri	3	15. 6. 2027
Biotip floral ^{MU}	piretrin	1,6 l/ha	tri	3	15. 6. 2027

¹ sredstvo ima v letu 2024 dovoljenje za nujne primere za zatiranje ameriškega škržatka v vinogradih za pridelavo vinskega in namiznega grozdja, v matičnih vinogradih, trsnicah in matičnjakih in sicer od 3. 5. 2024 do 2. 9. 2024

² karenca za vinsko in namizno grozdje (vključno z matičnimi vinogradi)

³ karenca za trsnice in matičnjake ni potrebna

⁴ s pripravkom Decis 2,5 EC in se zaradi zaščite čebel in drugih žuželk oprasovalcev lahko tretira le po cvetenju (od BBCH 71 do 75), Poznejše tretiranje se ne dovoli zaradi tveganja za nečiljne organizme, aplikacija se opravi v nočnem času dve uri po sončnem zahodu in največ dve uri pred sončnim vzhodom.

⁵ v vinogradih za pridelavo grozdja in matičnih vinogradih

⁶ v matičnjakih in trsnicah

⁷ Decis 100 EC se lahko uporabi v fenofazah po BBCH od 15 do 89.

⁸ Na trti za pridelavo vinskega in jedilnega grozdja, vključno z matičnimi vinogradi, matičnjaki in trsnicami

⁹ pripravek je bil registriran do 30. 4. 2024, odprodaja zalog je dovoljena do 30. 10. 2024, poraba pa do 30. 10. 2025

MU – manjša uporaba; učinkovitost in fitotoksičnost sredstva pri uporabi na vinski trti ni bila preverjena, zato odgovornost v zvezi z uporabo (učinkovitost in fitotoksičnost) sredstva na vinski trti prevzame uporabnik.

2. Zatiranje ameriškega škržatka v vinogradih za pridelavo grozdja, brajdah in ohišnicah v razmejenem območju zadrževanja

Razmejeno območje zadrževanja je sestavljeno iz okuženega območja in varovalnega pasu. Okuženo območje razmejenega območja je območje, v katerem se izvajajo ukrepi zadrževanja zlate trsne rumenice. Varovalni pas razmejenega območja je območje, v katerem se izvajajo ukrepi izkoreninjenja zlate trsne rumenice. Žarišče okužbe je okuženo območje v varovalnem pasu razmejenega območja za zadrževanje, v katerem se izvajajo ukrepi izkoreninjenja.

V vinogradih za pridelavo grozdja ter v brajdah in ohišnicah je obvezno zatiranje ameriškega škržatka v celotnem razmejenem območju: v okuženem območju, varovalnem pasu in v žariščih okužbe. Seznam razmejenih območij je v poglavju 6.

V vinogradih za pridelavo grozdja izven razmejenih območij zlate trsne rumenice zatiranje ameriškega škržatka ni obvezno, je pa priporočljivo.

2.1 Vinogradi za pridelavo grozdja

2.1.1 Integrirano varstvo trte

Število tretiranj v vinogradih za pridelavo grozdja v razmejenih območjih je pri integriranem varstvu določeno po občinah.

Seznam razmejenih območij je naveden v točki 6.

Seznam občin ter število tretiranj je navedeno v preglednicah 2, 3 in 4 .

Preglednica 2: Število tretiranj ameriškega škržatka v okuženem območju in v varovalnem pasu v severovzhodni Sloveniji (Štajerska in Prekmurje)

OBMOČJE IN INSTITUCIJA	OBČINE	ŠTEVILO TRETIRANJ
Okuženo območje (Štajerska in Prekmurje) KGZS - Zavod Maribor	Lendava, Dobrovnik, Beltinci, Tišina, Gornji Petrovci, Šalovci, Moravske Toplice, Murska Sobota, Rogašovci, Turnišče, Kobilje, Kuzma, Puconci, Cankova, Grad, Hodoš, Črenšovci, Odranci, Velika Polana, Trnovska vas, Destrižnik, Sveti Jurij ob Ščavnici, Sveti Tomaž, Ljutomer, Ormož, Razkrižje, Središče ob Dravi, Duplek, Lenart, Cerkevjak, Pesnica, Šentilj, Sveti Jurij v Slovenskih goricah, Sveta Ana, Apače, Benedikt, Sveta Trojica v Slovenskih goricah, Gornja Radgona, Radenci, Križevci, Veržej, Sveti Andraž v Slovenskih goricah, Juršinci, Ptuj, Dornava, Gorišnica, Miklavž na Dravskem polju, Starše, Kidričevo, Hajdina, Markovci, Hoče-Slivnica, Rače-Fram, Majšperk, Žetale, Podlehnik, Videm, Cirkulane, Zavrč, Poljčane, Makole,	3 tretiranja
Varovalni pas vključno z žarišči okužbe (Štajerska) KGZS - Zavod Maribor	Kungota, Maribor, Slovenska Bistrica	3 tretiranja; če imetnik sam spremlja ulov odraslih škržatkov z rumenimi lepljivimi ploščami in so po 2. tretiranju ulovljeni manj kot 4 škržatki na eno ploščo na teden, 3. tretiranja ni treba opraviti.
Okuženo območje (Štajerska) Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije	Šmarje pri Jelšah, Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Kozje, Bistrica ob Sotli,	3 tretiranja
Varovalni pas vključno z žarišči okužbe (Štajerska) Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije	Oplotnica, Zreče, Vojnik, Slovenske Konjice, Šentjur	3 tretiranja; če imetnik sam spremlja ulov odraslih škržatkov z rumenimi lepljivimi ploščami in so po 2. tretiranju ulovljeni manj kot 4 škržatki na eno ploščo na teden, 3. tretiranja ni treba opraviti.

V

V preglednicah 2 in 3 je navedeno, da lahko v določenih občinah na Štajerskem (Kungota, Maribor, Oplotnica, Slovenska Bistrica, Zreče, Vojnik, Slovenske Konjice in Šentjur) ter v Posavju (občine Žužemberk, Trebnje, Mirna, Šentrupert, Mokronog-Trebelno, Sevnica, Šmarješke Toplice, Škocjan, Semič, Črnomelj, Metlika) imetnik zmanjša število tretiranj s treh na dve tretiranji, če sam spremlja ulov odraslih škržatkov z rumenimi lepljivimi ploščami in so po opravljenem 2. tretiranju ulovljeni manj kot 4 škržatki na eno ploščo na teden. V takem primeru mora imetnik spremljati ulov ameriškega škržatka z rumenimi lepljivimi ploščami in redno zapisovati število ulovljenih škržatkov, kot je navedeno v poglavju 4 tega navodila. Zmanjšanje števila tretiranj s treh na dve tretiranji velja le za vinograd, v katerem imetnik spremlja ulov ameriškega škržatka in zapisuje število ulovljenih škržatkov. Če v teh občinah v vinogradih ne spremlja ameriškega škržatka, kot je določeno v teh navodilih, mora opraviti 3 tretiranja.

Preglednica 3: Seznam občin in število tretiranj na območju Jugovzhodne Slovenije (Posavje, Dolenjska in Bela krajina)

OBMOČJE IN INSTITUCIJA	OBČINE	ŠTEVILO TRETIRANJ
Okuženo območje (Posavje in Dolenjska) KGZS – Zavod NM	Dolenjske Toplice, Straža, Mirna peč, Novo mesto, Šentjernej, Kostanjevica na Krki, Krško, Brežice	3 tretiranja
Varovalni pas vključno z žarišči okužbe (Posavje, Dolenjska in Bela krajina) KGZS – Zavod Novo mesto	Žužemberk, Trebnje, Mirna, Šentrupert, Mokronog-Trebelno, Sevnica, Šmarješke Toplice, Škocjan, Semič, Črnomelj, Metlika	3 tretiranja; če imetnik sam spremlja ulov odraslih škržatkov z rumenimi lepljivimi ploščami in so po 2. tretiranju ulovljeni manj kot 4 škržatki na eno ploščo na teden, 3. tretiranja ni treba opraviti.

Preglednica 4: Seznam občin in število tretiranj na območju Zahodne Slovenije (Primorska)

OBMOČJE IN INSTITUCIJA	OBČINE	ŠTEVILO TRETIRANJ
Okuženo območje in varovalni pas (Primorska) KGZS – Zavod Nova Gorica	Piran, Izola, Koper, Ankaran, Sežana, Komen, Renče-Vogrsko	2 tretiranja; če imetnik sam spremlja ulov odraslih škržatkov z rumenimi lepljivimi ploščami in so po 1. tretiranju ulovljeni manj kot 4 škržatki na eno ploščo na teden, 2. tretiranja ni treba opraviti.
Varovalni pas vključno z žarišči okužbe (Primorska) KGZS – Zavod Nova Gorica	Brda, Nova Gorica, Šempeter-Vrtojba, Miren-Kostanjevica, Ajdovščina, Vipava, Divača, Hrpelje-Kozina, Kanal	2 tretiranja; če imetnik sam spremlja ulov odraslih škržatkov z rumenimi lepljivimi ploščami in so po 1. tretiranju ulovljeni manj kot 4 škržatki na eno ploščo na teden, 2. tretiranja ni treba opraviti.

V preglednici 4 je navedeno, da lahko imetnik v občinah v okuženem območju in varovalnem pasu zmanjša število tretiranj z dveh na eno tretiranje, če sam spremlja ulov odraslih škržatkov z rumenimi lepljivimi ploščami in so po opravljenem 1. tretiranju ulovljeni manj kot 4 škržatki na eno ploščo na teden. V takem primeru mora imetnik spremljati ulov ameriškega škržatka z rumenimi lepljivimi ploščami in redno zapisovati število ulovljenih škržatkov, kot je navedeno v poglavju 4 tega navodila. Zmanjšanje števila tretiranj z dveh na eno tretiranje velja le za vinograd, v katerem imetnik spremlja ulov ameriškega škržatka in zapisuje število

ulovljenih škrtatkov. Če v teh občinah v vinogradih ne spremlja ameriškega škrtatka, kot je določeno v tem navodilu, mora opraviti 2 tretiranja.

Okvirni roki zatiranja ameriškega škrtatka in fitofarmacevtska sredstva so za Štajersko in Prekmurje (območje KGZS – Zavod Maribor in IHPS) ter za območje Posavja, Dolenjske in Bele krajine (območje KGZS – Zavod Novo mesto) navedeni v preglednici 5 in za Primorsko (območje KGZS – Zavod Nova Gorica) v preglednici 6.

Preglednica 5: Okvirni roki zatiranja ameriškega škrtatka v vinogradih za pridelavo grozdja v razmejenem območju SV Slovenije (Štajerska in Prekmurje,; območje KGZS – Zavod Maribor in IHPS) in JV Slovenije (Posavje, Dolenjska, Bela krajina; območje KGZS – Zavod Novo mesto) in ustrezna fitofarmacevtska sredstva

TRETIRANJE / OKVIRNI TERMIN	FENOLOŠKA FAZA RAZVOJA TRTE	RAZVOJNI STADIJ AMERIŠKEGA ŠKRŽATKA	PRIPRAVEK	OPOMBE
1. tretiranje: sredina junija do konca junija	Po končanem cvetenju BBCH 69	Ličinke L ₁ – L ₃ (2-4 tedne po začetku izleganja)	Mospilan 20 SG ali Sivanto prime ali Movento SC 100	Po končanem cvetenju vinske trte! Pripravki Mospilan 20 SG, Sivanto prime in Movento SC 100 imajo sistemsko delovanje. Sredstvi Mospilan 20 SG in Sivanto prime lahko v eni rastni dobi uporabimo le enkrat.
2. tretiranje: običajno 3 tedne po 1. tretiranju (do 15. julija)	BBCH od 71 dalje	Ličinke L ₂ do L ₅ , prvi odrasli škrtatki	Sivanto prime ali Movento SC 100 ali Decis 2,5 EC ali Decis 100 EC ali Mavrik 240 EW Asset five	Prednost dajemo pripravku Sivanto prime, če ga nismo uporabili že pri prvem tretiranju, ali Movento SC 100. Pripravek na podlagi aktivne snovi deltametrin (Decis 2,5 EC ali Decis 100 EC) lahko uporabimo samo enkrat v rastni dobi.
3. tretiranje konec julija/začetek avgusta	BBCH od 81 dalje	Odrasli škrtatki	Asset five Biotip floral ali Flora verde ali Movento SC 100 ali Sivanto prime ali Decis 100 EC ali Mavrik 240 EW	V primerih, ko je treba opraviti še 3. tretiranje. Seznam občin s številom tretiranj je v preglednicah 2 in 3. Decis 100 EC se lahko uporabi v fenofazah od BBCH 15 do 89. Mavrik 240 EW ima karenco 21 dni

Pri prvem tretiranju uporabimo pripravek **Mospilan 20 SG** ali **Sivanto prime** ali **Movento SC 100**. Ti pripravki imajo sistemski – rezidualni način delovanja in učinkovito zatirajo ameriškega škrdatka za obdobje cca. 3 tednov. Ostala sredstva s kontaktnim načinom delovanja iz preglednice 1 so učinkovita krajše obdobje (v povprečju le en teden). Za prvo tretiranje je zaradi antirezistentne strategije priporočljivo uporabiti pripravek Mospilan 20 SG ali Sivanto prime.

Drugo tretiranje: če je bil pri prvem tretiranju uporabljen Mospilan 20 SG ali Sivanto prime, za drugo tretiranje priporočamo uporabo pripravka Movento SC 100 ali Decis 2,5 ali Decis 100 EC ali Mavrik 240 EW. Aktivno snov deltametrin (Decis 2,5 EC ali Decis 100 EC) lahko uporabimo samo enkrat v rastni sezoni. Pripravek Mavrik 240 EW lahko uporabimo 2 krat v rastni sezoni.

Pri tretjem tretiranju imajo prednost kontaktni pripravki: Asset five, Biotip floral, Flora verde ali Decis 100 EC ali Mavrik 240 EW. Aktivno snov deltametrin lahko uporabimo samo 1 x v rastni sezoni.

Uporabimo lahko tudi pripravek Sivanto prime. Pri tem je treba upoštevati, da se lahko Sivanto prime uporabi samo 1 x v rastni sezoni. Če so vremenske razmere ustrezne – če je zračna vlaga visoka, npr. takoj po dežju, lahko uporabimo tudi pripravek Movento SC 100. Movento SC 100 lahko uporabimo 2 x v rastni sezoni.

Ne glede na možnost zmanjšanja števila tretiranj je zaradi preverjanja učinkovitosti tretiranja in poznavanja stanja v vinogradih za pridelavo grozdja priporočljivo, da vinogradniki sami povsod, predvsem pa v razmejenih območjih zlate trsne rumenice, spremljajo ulov ameriškega škrdatka z rumenimi lepljivimi ploščami, kot je opisano v poglavju 4 tega navodila.

Preglednica 6: Okvirni roki zatiranja ameriškega škrdatka v vinogradih za pridelavo grozdja v razmejenem območju v zahodni Sloveniji (Primorska) ter ustrezna fitofarmacevtska sredstva.

TRETIRANJE / OKVIRNI TERMIN	FENOLOŠKA FAZA RAZVOJA TRTE	RAZVOJNI STADIJ AMERIŠKEGA ŠKRDATKA	PRIPRAVEK	OPOMBE
1. tretiranje: sredina junija do konca junija	Po končanem cvetenju BBCH 69	Ličinke L ₁ – L ₃ (2-4 tedne po začetku izleganja)	Mospilan 20 SG ali Sivanto prime ali Movento SC 100	Po končanem cvetenju vinske trte! Pripravki Mospilan 20 SG, Sivanto prime in Movento SC 100 imajo sistemsko delovanje. Sredstva Mospilan 20 SG, Sivanto prime lahko v eni rastni dobi uporabimo le enkrat.
2. tretiranje: običajno 3 tedne po 1. tretiranju (do 15. julija)	BBCH od 71 dalje	Ličinke L ₂ do L ₅ , prvi odrasli škrdatki	Sivanto prime ali Movento SC 100 ali Decis 2,5 EC ali Decis 100 EC ali Mavrik 240 EW ali Asset five	<u>V primerih, ko je treba opraviti 2. tretiranje:</u> Prednost dajemo pripravku Sivanto prime, če ga nismo uporabili pri prvem tretiranju, ali Movento SC 100. Pripravke na podlagi aktivne snovi Deltametrin (Decis 2,5 EC ali Decis 100 EC) lahko uporabimo samo enkrat v rastni sezoni. Mavrik 240 EW ima karenco 21 dni.

2.1.2 Ekološka pridelava

V ekološki pridelavi na celotnem razmejenem območju se opravi najmanj 3 tretiranja.

Okvirni termini in sredstva za zatiranje ameriškega škrtatka so v preglednici 7. Zaradi boljše učinkovitosti zatiranja je priporočljivo, da se pri uporabi sredstev na osnovi piretrina škropilni brozgi doda ustrezno močilo oz. adjuvant.

Pomembno: uporabi se močila, ki so dovoljena v ekološki pridelavi.

Preglednica 7: Okvirni roki zatiranja ameriškega škrtatka v vinogradih za pridelavo grozdja v **ekološki pridelavi** na razmejenem območju in ustrezna fitofarmacevtska sredstva.

TRETIRANJE / OKVIRNI TERMIN	FENOLOŠKA FAZA RAZVOJA TRTE	RAZVOJNI STADIJ AMERIŠKEGA ŠKRŽATKA	PRIPRAVEK	OPOMBE
1. tretiranje: sredina junija do konca junija	Po končanem cvetenju BBCH 69	Ličinke L ₁ – L ₃ (2-4 tedne po začetku izleganja)	Flora verde ali Biotip floral ali Asset five	Po končanem cvetenju vinske trte!
2. tretiranje: 7 do 10 dni po 1. tretiranju	BBCH od 71 dalje	Ličinke L ₂ do L ₅ , prvi odrasli škrtatki	Flora verde ali Biotip floral ali Asset five	Pripravka Flora verde in Biotip floral sta registrirana tudi proti groznim sukačem.
3. tretiranje: 7 do 10 dni po 2. tretiranju		Ličinke L ₂ do L ₅ , prvi odrasli škrtatki	Flora verde ali Biotip floral ali Asset five	

2.1.3 Brajde in ohišnice

V brajdah in ohišnicah v razmejenem območju zlate trsne rumenice je obvezno **vsaj eno tretiranje** v rastni sezoni.

Seznam razmejenih območij je v točki 6.

V brajdah in ohišnicah se lahko uporabljata pripravka Flora verde in Biotip floral. Oba pripravka je mogoče kupiti v prodajalnah FFS tudi brez potrdila za izvajalce ukrepov varstva rastlin.

Opravimo vsaj eno tretiranje po končanem cvetenju vinske trte, kar je običajno konec junija ali v začetku julija.

Obenem je priporočljivo, da v začetku julija na brajdi izobesimo rumene lepljive plošče, kot je opisano v navodilih v prilogi 1 Načrta izrednih ukrepov.

2. Matični vinogradi, matičnjaki in trsnice

V matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah je obvezno zatiranje ameriškega škrtatka povsod po Sloveniji, to je v razmejenih območjih in izven njih. **Obvezno je treba opraviti najmanj tri tretiranja proti ameriškemu škrtatku, obenem pa morajo imetniki spremljati ulov ameriškega škrtatka z rumenimi lepljivimi ploščami**, kot je navedeno v navodilih v prilogi 1 Načrta izrednih ukrepov. **Če je na rumeno lepljivo ploščo po tretjem tretiranju še ulovljen vsaj en škrtatek, je treba tretiranje ponoviti. To tretiranje je namenjeno predvsem zatiranju škrtatkov, ki v matični vinograd, matičnjak ali trsnico priletijo iz okolice.**

Pomembno:

- Pri prvem in drugem tretiranju dajemo prednost pripravkoma Mospilan 20 SG ali Sivanto prime, ki sta sistemski insekticida z rezidualnim delovanjem. Pri tem je treba upoštevati, da se lahko pripravka uporabita le enkrat v isti rastni sezoni. Zatiranje lahko opravimo tudi s pripravkom Movento SC 100, s katerim obenem zatiramo tudi trtno uš.
- V matičnih vinogradih je treba paziti na karenčno dobo.

Okvirni roki zatiranja ameriškega škržatka v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah in pripravki so navedeni v preglednicah 8, 9 in 10.

Preglednica 8: Okvirni roki za zatiranje ameriškega škržatka v matičnih vinogradih in ustrezna fitofarmacevtska sredstva.

TRETIRANJE/ OKVIRNI TERMIN	FENOLOŠKA FAZA RAZVOJA TRTE	RAZVOJNI STADIJ AMERIŠKEGA ŠKRŽATKA	PRIPRAVEK	OPOMBE
1. tretiranje sredina junija do konca junija	Po končanem cvetenju BBCH 69	Ličinke L ₁ – L ₃ (2-4 tedne po začetku izleganja)	Mospilan 20 SG* ali Sivanto prime* ali Movento SC 100**	*pripravek je na isti površini dovoljeno uporabiti samo enkrat letno ** Movento lahko
2. tretiranje okoli 2 do 3 tedne po 1. tretiranju (do 15. julija)	BBCH od 71 dalje	Ličinke L ₂ do L ₅ , prvi odrasli škržatki	Sivanto prime* ali Movento SC 100** ali Decis 2,5 EC*** ali Decis 100 EC	uporabimo dvakrat. S tem tretiranjem obenem zatiramo tudi trtno uš ***S tem
3. tretiranje konec julija	BBCH -do 81	Odrasli škržatki	Sivanto prime* ali Movento SC 100** ali Decis*** 100 EC ali Mavrik 240 EW ali Asset five	tretiranjem lahko zatiramo tudi grozdne sukače. ***Pripravke na podlagi aktivne snovi deltametrin (Decis 2,5 EC ali Decis 100 EC) lahko uporabimo samo enkrat v rastni sezoni.
4. tretiranje		Odrasli škržatki	Asset five ali Biotip floral ali Flora verde ali Decis 100 EC*** ali Mavrik 240 EW	V primeru, če se na rumeno lepljivo ploščo ulovi vsaj en škržatek. Decis 100 EC se lahko uporabi v fenofazah od BBCH 15 do 89. Mavrik ima karenco 21 dni.

Preglednica 9: Okvirni roki za zatiranje ameriškega škrtatka v matičnjakih in usteznafitofarmacevtska sredstva

TRETIRANJE/ OKVIRNI TERMIN	FENOLOŠKA FAZA RAZVOJA TRTE	RAZVOJNI STADIJ AMERIŠKEGA ŠKRŽATKA	PRIPRAVEK	OPOMBE
1. tretiranje sredina junija do konca junija	Po končanem cvetenju BBCH 69	Ličinke L ₁ – L ₃ (2-4 tedne po začetku izleganja)	Mospilan 20 SG* ali Sivanto prime* ali Movento SC 100**	*pripravek je na isti površini dovoljeno uporabiti samo enkrat letno
2. tretiranje okoli 2 do 3 tedne po 1. tretiranju (do 15. julija)	od BBCH 71 dalje	ličinke L ₂ do L ₅ , prvi odrasli škržatki	Mospilan 20 SG* ali Sivanto prime* ali Movento SC 100** ali Decis 2,5 EC	** Movento lahko uporabimo dvakrat. S tem tretiranjem obenem zatiramo tudi trtno uš.
3. tretiranje konec julija	od BBCH 81 dalje	Odrasli škržatki	Mospilan 20 SG* ali Sivanto prime* ali Movento SC 100** ali Mavrik 240 EW Asset five	Pripravek Decis 2,5 EC lahko uporabimo 2-krat v rastni sezoni.
4. tretiranje - avgust		Odrasli škržatki	Mavrik 240 EW ali Asset five ali Biotip floral ali Flora verde	V primeru, če se v avgustu na rumeno lepljivo ploščo ulovi vsaj en škržatek.

Preglednica 10: Okvirni roki za zatiranje ameriškega škrtatka v trsnicah in ustrezna fitofarmacevtska sredstva.

TRETIRANJE/ OKVIRNI TERMIN	RAZVOJNI STADIJ AMERIŠKEGA ŠKRŽATKA	PRIPRAVEK	OPOMBE
1. tretiranje sredina junija do konca junija	Ličinke L ₁ – L ₃ (2-4 tedne po začetku izleganja)	Mospilan 20 SG* ali Sivanto prime* ali Movento SC 100**	*Pripravek je na isti površini dovoljeno uporabiti samo enkrat letno . ** Movento lahko uporabimo dvakrat. S tem tretiranjem obenem zatiramo tudi trtno uš. Pripravek Decis 2,5 EC lahko uporabimo 2-krat v rastni dobi.
2. tretiranje običajno 3 tedne po 1. tretiranju: do 15. julija	Ličinke L ₂ do L ₅ , prvi odrasli škržatki	Mospilan 20 SG* ali Sivanto prime* ali Movento SC 100** ali Decis 2,5 EC	
3. tretiranje: konec julija	Odrasli škržatki	Mospilan 20 SG* ali Sivanto prime* ali Movento SC 100** ali Decis 2,5 EC ali Mavrik 240 EW ali Asset five	
4. tretiranje avgust	Odrasli škržatki	Mavrik 240 EW ali Asset five ali Biotip floral ali Flora verde	V primeru, če se na rumeno lepljivo ploščo ulovi vsaj en škržatek

3. Vinogradi za pridelavo grozdja izven razmejenih območij zlate trsne rumenice

Izven razmejenih območij zlate trsne rumenice zatiranje ameriškega škrtatka v vinogradih za pridelavo grozdja ni obvezno, je pa priporočljivo opraviti vsaj eno tretiranje, če je ameriški škrtatek v njih navzoč, oziroma, če je populacija velika. **Na splošno pa je za poznavanja stanja v vinogradih za pridelavo grozdja priporočljivo, da vinogradniki tudi izven razmejenih območij sami spremljajo ulov ameriškega škrtatka z rumenimi lepljivimi ploščami, kot je opisano v navodilih v prilogi 1 Načrta izrednih ukrepov.** Okvirni roki in sredstva so navedeni v preglednici 11.

Preglednica 11: Termini zatiranja ameriškega škrtatka v vinogradih za pridelavo grozdja izven razmejenih območij in ustrezna fitofarmacevtska sredstva.

TRETIRANJE/ OKVIRNI TERMIN	FENOLOŠKA FAZA RAZVOJA TRTE	RAZVOJNI STADIJ AMERIŠKEGA ŠKRŽATKA	PRIPRAVEK	OPOMBE
Sredina junija do konca junija	Po končanem cvetenju BBCH 69	Ličinke L ₁ – L ₃ (2-4 tedne po začetku izleganja)	Mospilan 20 SG ali Sivanto prime ali Decis 2,5 EC*** ali Decis 100 EC*** ali Mavrik 240 EW ali Asset five ali Flora verde ali Biotip floral	Po končanem cvetenju vinske trte! Pri izbiri sredstev damo prednost pripravku Mospilan 20 SG ali Sivanto prime. Pripravke na podlagi aktivne snovi Deltametrin (Decis 2,5 EC ali Decis 100 EC) lahko uporabimo samo enkrat v rastni sezoni.

4. Aplikacija fitofarmacevtskih sredstev

Cvetoča podrast v vinogradih mora biti v času tretiranja z insekticidi zaradi varovanja čebel in drugih opraševalcev pokošena oziroma mora biti na drug način preprečeno, da bi jo FFS doseglo. Aplikacija mora biti izvedena na način, da se prepreči zanašanje škropilne brozge na sosednje parcele.

Za doseganje večje učinkovitosti delovanja insekticidov priporočamo njihovo uporabo v večernih oziroma nočnih urah in ob uporabi močil. Rastline v času aplikacije ne smejo biti v stresu (npr. vročinski stres), sicer se učinkovitost sredstva lahko zmanjša. **S pripravkom Decis 2,5 EC** se sme tretirati le v nočnem času in sicer dve uri po sončnem zahodu in največ dve uri pred sončnim vzhodom.

Insekticidov na osnovi a.s. piretrin (Asset five, Flora verde in Biotip floral) se ne sme uporabljati v vročini in na neposredni sončni svetlobi. Priporoča se uporaba v večernih urah in pri nižjih temperaturah zraka. Ob njihovi uporabi rastline temeljito omočimo tudi na spodnji strani listov, kjer se običajno nahaja ameriški škrtatek. Pripravki iz skupine piretroidov za dobro delovanje potrebujejo ustrezen pH in sicer pod 6,5.

Da dosežemo **dobro omočenost rastlin** in povečamo učinkovitost insekticidov, priporočamo povečano porabo vode (vsaj 400 l vode/ha) in **uporabo močil**. Učinkovitost sredstev za zatiranje ameriškega škrtatka je zelo odvisna od učinkovitega nanosa, zato je priporočljiva uporaba klasičnih pršilnikov.

Za pripravek **Movento SC 100** je zaradi doseganja persistentnega učinka obvezna **samostojna uporaba**. Mešanje z drugimi fitofarmacevtskimi sredstvi se odsvetuje zaradi možne zmanjšane učinkovitosti tega sredstva.

5. Podatki o fitofarmacevtskih sredstvih

5.5 Mospilan 20 SG

Sredstvo **Mospilan 20 SG** se uporablja kot sistemski dotikalni in želodčni insekticid za zatiranje ameriškega škrlatka na trti za pridelavo vinskega in namiznega grozdja, v matičnih vinogradih, trsnicah in matičnjakih. Uporabi se v odmerku 0,375 kg/ha pri porabi vode do 1000 l/ha. Z njim se lahko tretira v fenološki fazi od konca cvetenja do faze, ko so jagode v velikosti graha in grozdji povešeni (BBCH 69/75).

Na istem zemljišču se ga sme uporabiti največ **1- krat v eni rastni dobi in samo na podlagi napovedi Javne službe zdravstvenega varstva rastlin**.

Sredstvo ima dovoljenje za nujne primere iz varstva rastlin in se sme uporabljati **od 3. 5. do 2. 9. 2023, skladno z navodili za uporabo**.

5.6 Sivanto prime

Sredstvo **Sivanto prime** se uporablja na trti za pridelavo vinskega in namiznega grozdja, v matičnih vinogradih, matičnjakih ter trsnicah za zatiranje zelenega škrlatka (*Empoasca vitis*) in ameriškega škrlatka (*Scaphoideus titanus*) v odmerku 0,5 L/ha in pri porabi vode do 1000 L/ha. S sredstvom se lahko na istem zemljišču tretira **največ 1-krat v eni rastni sezoni**, v fenološki fazi razvoja trte od konca cvetenja do začetka zorenja (BBCH 69-81).

O mešanju z drugimi sredstvi se je treba posvetovati z zastopnikom.

5.7 Movento SC 100

Sredstvo Movento SC 100 se lahko uporablja v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah za zatiranje trtne uši (*Viteus vitifoliae*) in ameriškega škrlatka (*Scaphoideus titanus*) v odmerku 0,7 l/ha in pri porabi vode 1000 l/ha. S sredstvom se lahko tretira v času po končanem cvetenju matične rastline. Na istem zemljišču ga lahko uporabimo **največ 2-krat v eni rastni sezoni** in sicer v 14-dnevnem intervalu.

Sredstvo se lahko uporablja tudi na trti za pridelavo vinskega in namiznega grozdja za zatiranje ameriškega škrlatka (*Scaphoideus titanus*) v odmerku 0,7 L/ha, ob porabi vode 1000 L/ha. S sredstvom se lahko tretira v času po končanem cvetenju. Sredstvo se lahko na istem zemljišču uporabi **največ 2-krat v eni rastni sezoni**, v 14 dnevnem intervalu.

Za pripravek **Movento SC 100** se priporoča samostojno uporabo. Mešanje z drugimi fitofarmacevtskimi sredstvi se odsvetuje zaradi možne zmanjšane učinkovitosti tega sredstva.

Pripravek Movento SC 100 ima registracijo le do 30. 4. 2024, odprodaja zaloga bo mogoča do 30. 10. 2024 in uporaba do 30. 10. 2025.

5.8 Decis 2,5 EC

Decis 2,5 EC se uporablja kot dotikalni insekticid v odmerku 0,5 l/ha. Proizvodne vinograde, vključno z matičnimi vinogradi, se tretira po cvetenju trte do fenološke faze, ko jagode dosežejo velikost graha (BBCH 71 do 75). Poznejše tretiranje se ne dovoli zaradi tveganja za ne ciljne organizme. Na istem zemljišču je dovoljeno **samo 1 tretiranje v eni rastni dobi**.

V trsnicah in matičnjakih sta dovoljeni **2 tretiranj v eni rastni dobi**. Termine tretiranj se prilagaja navodilom za zatiranje ameriškega škrlatka.

Pri uporabi pripravka Decis 2,5 EC je treba preprečiti onesnaženje vodotokov, vodnjakov, jezer in vodnih izvirov tako, da upoštevamo predpise s področja varstva voda. S sredstvom se pri tretiranju trte ne sme tretirati v območju **30 m tlorisne širine** od meje brega voda 1. in 2. reda. Zaradi zaščite ne ciljnih členonožcev je potrebno upoštevati netretiran varnostni pas 20 m do nekmetijskih površin. Sredstvo je nevarno za čebele, z njim se ne sme tretirati v času cvetenja gojenih rastlin in podrast. **Zaradi zaščite čebel in drugih žuželk oprasovalcev se lahko s tem sredstvom tretira v nočnem času in sicer dve uri po sončnem zahodu in največ dve uri pred sončnim vzhodom.**

Pripravek **Decis 2,5 EC** spada v skupino sintetičnih piretroidov in negativno vpliva na plenilske pršice iz družine Phytoseiidae – naravne sovražnike rdeče sadne pršice in pršic šiškaric (akarinoze in erinoze). Zato lahko v škropljenih vinogradih pride do prerazmnožitve omenjenih škodljivcev. Za dobro delovanje je potreben ustrezen pH in sicer pod 6,5.

5.9 Decis 100 EC

Decis 100 EC se uporablja na trti za pridelavo vinskega in namiznega grozdja za zatiranje ameriškega škržatka (*Scaphoideus titanus*) v odmerku 75 ml/ha, ob porabi vode 500-1000 L/ha; s sredstvom se tretira od razvojne faze, ko je peti list razvit, do faze, ko so jagode zrele za trganje (BBCH 15-89) oziroma v skladu z napovedjo opazovalno napovedovalne službe za varstvo rastlin.

S sredstvom se lahko na istem zemljišču tretira največ enkrat v eni rastni sezoni. Prav tako se v isti rastni sezoni na istem zemljišču ne sme uporabljati drugih fitofarmacevtskih sredstev (z izjemo pasti), ki vsebujejo aktivno snov deltametrin. Potrebno se je izogibati tretiranju v času visokih temperatur zraka. Decis 100 EC se lahko uporabi v fenofazah od BBCH 15 do 89.

Tudi pripravek **Decis 100 EC** spada v skupino sintetičnih piretroidov in negativno vpliva na plenilske pršice iz družine Phytoseiidae – naravne sovražnike rdeče sadne pršice in pršic šiškaric (akarinoze in erinoze). Zato lahko v škropljenih vinogradih pride do prerazmnožitve omenjenih škodljivcev. Za dobro delovanje je potreben ustrezen pH in sicer pod 6,5.

5.10 Mavrik 240 EW

Mavrik 240 EW je kontaktni insekticid. Uporablja se za zatiranje ameriškega škržatka na trti za pridelavo vinskega in namiznega grozdja vključno z matičnimi vinogradi ter v matičnjakih in trsnicah v odmerku 0,2 l/ha pri porabi vode od 500 do 1000 l/ha. Na istem zemljišču se lahko uporabi največ dvakrat v eni rastni sezoni z najmanj 14 dnevnim intervalom. Tretiranje se sme opraviti od razvojne faze jasno vidnih socvetij do faze mehčanja jagod (BBCH 53 do 85). Tretiranje proti ameriškemu škržatku se lahko izvede samo na podlagi napovedi javne službe zdravstvenega varstva rastlin. Poraba vode ne sme biti manjša od 500 l.

Zaradi zaščite vodnih organizmov je treba pri tretiranju trte upoštevati netretiran varnostni pas 50 m tlorisne širine od meje brega voda 1. in 2. reda. Pri tretiranju je treba preprečiti onesnaženje vodotokov, vodnjakov, jezer in izvirov tako, da se upošteva predpise s področja varovanja voda. Zaradi varovanja čebel se sredstvo lahko uporabi le, če niso prisotne čebele na gojenih rastlinah ali podrahti.

Tudi pripravek Mavrik 240 EW spada v skupino sintetičnih piretroidov in negativno vpliva na plenilske pršice iz družine Phytoseiidae – naravne sovražnike rdeče sadne pršice in pršic šiškaric (akarinoze in erinoze). Zato lahko v škropljenih vinogradih pride do prerazmnožitve omenjenih škodljivcev.

5.11 Pripravki na osnovi piretrina

Na osnovi aktivne snovi piretrin sopri nas dovoljena za zatiranje ameriškega škržatka pripravki **Asset five**, **Biotip floral in Flora verde**. Na podlagi preverjanja pristojnih služb na MKGP uporaba piperonil butoksida, ki ga vsebujeta ta dva pripravka, v ekološki pridelavi ni sporna, zato se lahko uporabljata v ekoloških vinogradih.

Pripravek Asset five uporabimo na trti za pridelavo vinskega in namiznega grozdja v odmerku 0,96 l/ha, pripravek Flora verde in Biotip floral pa v 0,16% koncentraciji oziroma v odmerku 1,6 l/ha. Učinek je boljši z dodatkom ogrščičnega olja v koncentraciji 0,5 %. Rastline temeljito omočimo, tudi na spodnji strani listov. Priporoča se uporabo v večernih urah in pri nižjih temperaturah zraka. Sredstva se ne sme uporabljati v vročini in na neposredni sončni svetlobi. Sredstva so nevarna za čebele! Mešanje z drugimi fitofarmacevtskimi sredstvi se ne priporoča.

Vsa tri sredstva so primerna za zmanjševanje populacij ameriškega škržatka. V primeru močnejšega napada ali ugotovljene navzočnosti škodljivca tretiranje ponovimo po 7 dneh. Oba pripravka sta registrirana tudi za

zmanjševanje številčnosti križastega in pasastega grozdnega sukača. S temi sredstvi se ne sme tretirati v območju 15 m tlorisne širine od meje brega voda 1. in 5 m od meje brega voda 2. reda.

S pripravki na podlagi piretrina lahko opravimo skupno največ 3 tretiranja v rastni dobi.

Za dobro delovanje je potreben ustrezen pH in sicer pod 6,5.

6. Seznam razmejenih območij zadrževanja (okužena in varovalni pas) zlate trsne rumenice

6.1 Razmejeno območje zlate trsne rumenice v zahodni Sloveniji.

Okuženo območje

Območje	Občine / katastrske občine
Primorska	Občine: Ankaran, Koper, Izola in Piran
	Občine: Sežana, Komen (razen katastrske občine Brestovica – ID 2408) in Renče-Vogrsko

Varovalni pas

Območje	Občine / katastrske občine
Primorska	Občine: Brda, Nova Gorica, Miren-Kostanjevica, Šempeter- Vrtojba, Ajdovščina, Vipava, Divača, Hrpelje-Kozina, Kanal in katastrska občina Brestovica (ID 2408) v občini Komen

6.2 Razmejeno območje zlate trsne rumenice v jugovzhodni Sloveniji

Okuženo območje

Območje	Občine
Posavje, Dolenjska	Občine: Dolenjske Toplice, Straža, Mirna peč, Novo mesto, Šentjernej, Kostanjevica na Krki, Krško, Brežice

Varovalni pas

Območje	Občine
Posavje, Dolenjska in Bela krajina	Občine: Žužemberk, Trebnje, Mirna, Šentrupert, Sevnica, Mokronog-Trebelno, Šmarješke Toplice, Škocjan, Semič, Črnomelj, Metlika

6.3 Razmejeno območje zlate trsne rumenice v severovzhodni Sloveniji.

Okuženo območje

Območje	Občine
Štajerska in Prekmurje	Občine: Dobrovnik, Lendava, Beltinci, Tišina, Gornji Petrovci, Šalovci, Moravske Toplice, Murska Sobota, Rogašovci, Turnišče, Kobilje, Kuzma, Puconci, Cankova, Grad, Hodoš, Črenšovci, Odranci, Velika Polana
	Občine: Trnovska vas, Destričnik, Sveti Jurij ob Ščavnici, Sveti Tomaž, Ljutomer, Ormož, Razkrižje Središče ob Dravi, Duplek, Lenart, Cerkevjak, Pesnica, Šentilj, Sveti Jurij v Slovenskih goricah, Sveta Ana, Apače, Benedikt, Sveta Trojica v Slovenskih goricah, Gornja Radgona, Radenci, Križevci, Veržej, Sveti Andraž v Slovenskih goricah, Juršinci, Ptuj, Dornava, Gorišnica, Miklavž na Dravskem polju, Starše, Kidričevo, Hajdina, Markovci, Hoče-Slivnica, Rače-Fram, Majšperk, Žetale, Podlehnik, Videm, Cirkulane, Zavrč, Poljčane, Makole, Šmarje pri Jelšah, Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Kozje, Bistrica ob Sotli

Varovalni pas

Območje	Občine
Štajerska in Prekmurje	občine: Maribor, Kungota, Zreče, Oplotnica, Slovenska Bistrica, Vojnik, Slovenske Konjice, Šentjur